

ಬಾ ಅವರ ಚರಣಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ. 'ಗೆಲುವನ್ನು ಪಡೆದೇ ಬಾ, ಹರಿ' ಬಾ ಅಶೀರ್ವದಿಸಿದರು, 'ಆದರೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಗೆಲುವನ್ನು ಸಾಧಿಸದೆಯೂ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುವ ಸಮಯ ಬಂದರೆ, ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ, ಇದನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋ.' ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರೊಂದಿಗೆ ಹರಿಲಾಲ ಸ್ಟೇಷನ್ ಇರುವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದ. ಆಶ್ರಮವಾಸಿ ಕನ್ಯೆಯರು ಹರಿಲಾಲನ ಹಣೆಗೆ ಸಿಂಧೂರದ ತಿಲಕವಿಟ್ಟು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವನ ಕೊಠಡಿನಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮದ ತೋಟದಿಂದ ತಂದ ಹೂವುಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಮಾಲೆಯಿತ್ತು. ಹರಿಲಾಲನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನತೆ ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಿಂತತೆಯ ಭಾವನೆಯಿತ್ತು. ಅವನ ತಲೆಯಿಂದ ದೀರ್ಘ ಕೂದಲುಗಳು ಹೆಗಲುಗಳಿಗೆ ಇಳಿಬಿದ್ದಿದ್ದವು. ಬೈತಲೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ತುಂಬಾ ಸಹಜವಾಗಿ ಹರಿಲಾಲ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಗಡಿಗರು ನಿರ್ಧಾರಿತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು; ಅವರು ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಖ್ಯಿಯಷ್ಟು ಸಂಗಡಿಗರೊಂದಿಗೆ ಬರಿಗೈಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಬರದೆ, ಪ್ರವಾಸವೊಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತೋರುತ್ತಿತ್ತು.

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ವಾಲ್‌ನ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಿತ್ತು, ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ದಾಖಲಾಗಬಾರದೆಂಬ ಆದೇಶವನ್ನು ಜಾರಿ ಗೊಳಿಸಿತ್ತು. ಆ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಲಾಲ ತನ್ನ ಸಂಗಡಿಗರೊಂದಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಪತ್ರವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ. ಉಚ್ಚಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಭಜನೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಆ ಗುಂಪು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಮಾರಲು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಅವರು ಕೂಗುತ್ತಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು, ಭಜನೆ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಹೀಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಬಿಹಿರಂಗವಾಗಿ ಉಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದುವರೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಿಳಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲವೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಮರುದಿನವೇ ಹರಿಲಾಲ ಮತ್ತು ಅವನ ಸಂಗಡಿಗರನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಬಂಧನದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಥವಾ ಅದನ್ನೆದುರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಭಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ವಾಲ್ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದಿದ್ದ ಭಾರತೀಯರ ಬೃಹತ್ ಗುಂಪು ಹರಿಲಾಲನಿಗೆ, 'ಚಿಕ್ಕ ಗಾಂಧಿ, ಜಿಂದಾಬಾದ್. ಚಿಕ್ಕ ಗಾಂಧಿ ಅಮರ್ ರಹೇ' ಎಂದು ಜಯಕಾರ ಹಾಕಿತು. ಈ ಜಯಕಾರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿತು. ಹರಿಲಾಲ ರೋಮಾಂಚನಗೊಂಡ. ಈ ನಡುವೆ ಅವನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಳಿ ನೋಡಿದ.

ಜನರ ಗುಂಪು ಅವನನ್ನು ಹರಿಲಾಲನಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಗಾಂಧಿಯಾಗಿ ಕಂಡು ಬೀಳ್ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಹರಿಲಾಲನಿಗೆ ಬದಲು ಚಿಕ್ಕ ಗಾಂಧಿಯಾಗಿದ್ದ; ದೊಡ್ಡ ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಮಗ ಚಿಕ್ಕ ಗಾಂಧಿಯಾಗಿದ್ದ. ಹರಿಲಾಲ ಸಂತಸದಿಂದ ಬೀಗಿದ. ಪೊಲೀಸರ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವುದು ಹರಿಲಾಲನಿಗೆ ಮೊದಲ

ರನ್ವ ಕನ್ನಡ

ಕುಂಟಾಡಿ ನಿತೇಶ, ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಉದ್ಯೋಗಿ

ಆಧ್ಯತೆ-ಆಯ್ಕೆ ಎರಡೂ ಕನ್ನಡ

ಕನ್ನಡತನ ಅನ್ನೋದು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಅಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಸಹ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಕೊಡವ, ದಖನಿನ ಉರ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಕನ್ನಡತನ. ನನ್ನ ಮನೆ ಭಾಷೆ ಕನ್ನಡ ಆಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ನಾನು ತುಳುವ. ಒಂದು ಪರಿಸರ ಪ್ರಜ್ಞೆ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕನ್ನಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ತುಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವ ವಹಿಸಿದೆ. ಆದರೆ, ಕ್ರಮೇಣ ಅದು ಕನ್ನಡದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ರೂಪಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಕರಾವಳಿ, ಭಾರತೀಯ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕನ್ನಡದಿಂದಲೇ.

ನಿತೇಶ ಅನ್ನುವ ಹಸರಿನ ನುಡಿಯು ಕನ್ನಡದ್ದೇ ಆಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲದಲೇ ನನ್ನ ಅಸ್ಮಿತೆ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾನು ಕರಾವಳಿಗನೋ, ಭಾರತೀಯನೋ ಅದಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಿಗ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಬೆರಗುಗಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡಿದ್ದೇ ಕನ್ನಡದಿಂದ. ಸರಾಗವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲನಾದರೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಓದಿದಾಗ ಸಿಗುವ ತೃಪ್ತಿಯೇ ಬೇರೆ. ಅದು ಎಷ್ಟೇ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿದರೂ ಕೂಡಲೇ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಓದಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂದಿಗೂ ನನ್ನನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕನ್ನಡದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಕಾರಣಕ್ಕೆ. ವೃತ್ತಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಮಯ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆಗಳು ದೊರಕಿವೆ. ಆದರೆ ಅದು ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೌರವ, ಮನ್ನಣೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದೆಲ್ಲ ಕನ್ನಡದಿಂದ. ನನ್ನ ಆಧ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಆಯ್ಕೆಗಳೆರಡೂ ಕನ್ನಡವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅಪಕಾಶವಾಗಿತ್ತು. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ನಂತರ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೋರ್ಟ್ ಎಂದು ಹಾಜರು ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ ಹರಿಲಾಲನಿಗೆ, ಬಿಳಿ ಪೊಲೀಸರು ಬಹುಶಃ ಭಾರತೀಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನಕರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಮೊದಲು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸುವ ಬಾಪೂ ಅವರ ಈ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಬಿಳಿ ಪೊಲೀಸರು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಹರಿಲಾಲ ಗಮನಿಸಿದ.

ಆದರೆ ಪೊಲೀಸರು ಹರಿಲಾಲನನ್ನು ಆರೋಪಿಯ ಕಟಕಟಿಯಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುವ ಸರದಿ ಹರಿಲಾಲನಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕೊಠಡಿ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿತ್ತು. ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ವಕೀಲರಾಗಿ ಸ್ವತಃ ಬಾಪೂ ಅವರು ಕಷ್ಟ ನಿಲುವಂಗಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಹರಿಲಾಲ ಬಾಪೂ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದ. ಬಾಪೂ ಅವರು ಮಗನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷದ ಮುಗುಳ್ಳೆಯನ್ನು ಸೂಸಿದರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾರುಮಾಡಿಸಲೇ ಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲ, ಅಪರಾಧವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಬಾಪೂ ಅವರು ಪುತ್ರವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು

ಪಾರು ಮಾಡಲು ಬಂದಿಲ್ಲ ತಾನೇ? ಎಂದು ಹರಿಲಾಲ ಯೋಚಿಸಿದ; ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನ ಹುಟ್ಟಿತು.

ನಂತರ ಹೀಗೆ ಅನುಮಾನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆಯೂ ಆಯಿತು. ಇಲ್ಲ, ಬಾಪೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲಾರರು. ಬಾಪೂ ಅವರಿಂದ ಅವನು ಇಂಥ ಯಾವುದೇ ಅನುಕೂಲದ ಬಗ್ಗೆ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಲಾರ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಆದದ್ದು ತನ್ನಗೂ ಆಗಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಬಾಪೂ ಅವರು ತನ್ನನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡಿದರೆ, ತಾನೂ ಸಹ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ತನ್ನ ಯೋಚನಾಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಲಾಲ ಹೆಚ್ಚು ಹೊತ್ತು ಅಲೆಯಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಪರವಾಗಿದ್ದ ವಕೀಲರಾದ ಮಿಸ್ಟರ್ ಎಂ.ಕೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಘನ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರು ತುಂಬಾ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು 'ನಾನು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ವಕೀಲನಾಗಿ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನಿನಂತೆ ಎಷ್ಟು ದೀರ್ಘ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವೋ, ಅದನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಎಂದು ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.'

(ಸತೀಷ)